

VLAAMSE OVERHEID

Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

[C – 2021/42318]

11 JUNI 2021. — **Besluit van de secretaris-generaal tot wijziging van het besluit van de secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 15 december 2017 tot subdelegatie van sommige beslissingsbevoegdheden aan personeelsleden van het departement**

Rechtsgrond(en)

Dit besluit is gebaseerd op:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 betreffende het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, betreffende de inwerkingtreding van regelgeving tot oprichting van agentschappen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en betreffende de wijziging van regelgeving met betrekking tot dat beleidsdomein, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2015 tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de departementen en van de intern verzelfstandigde agentschappen, artikel 20 en 21;

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief:

- voor een doeltreffende en efficiënte vervulling van de taken van het departement is de subdelegatie van sommige beslissingsbevoegdheden aan bepaalde personeelsleden van het departement noodzakelijk.

DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET DEPARTEMENT Welzijn, Volksgezondheid en Gezin BESLUIT:

Artikel 1. In artikel 20 van het besluit van de secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 15 december 2017 tot subdelegatie van sommige beslissingsbevoegdheden aan personeelsleden van het departement worden de woorden “Welzijn en Samenleving” vervangen door het woord “Justitiehuizen”.

Art. 2. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 juni 2021.

Brussel, 11 juni 2021.

De secretaris-generaal van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,
K. MOYKENS

VLAAMSE OVERHEID

Landbouw en Visserij

[C – 2021/21136]

11 JUNI 2021. — **Ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven**

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, artikel 9, eerste lid, 1°, en tweede lid;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven, artikel 4, 6 en 9, derde lid, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2021.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 23 maart 2021;
- Er is op 7 april 2021 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Het advies is niet meegedeeld binnen die termijn. Daarom wordt artikel 84, §4, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, toegepast.

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE
EN LANDBOUW BESLUIT:

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder besluit van 2 oktober 2015: het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Art. 2. De omgevingsvergunning biedt een gelijkwaardige verantwoording als vermeld in artikel 4, tweede lid, van het besluit van 2 oktober 2015.

Art. 3. De nadere bepaling van de elementen, vermeld in artikel 4, vierde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015, is opgenomen in bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 4. De investeringen, vermeld in artikel 6, §1, tweede lid, 1° en 10°, van het besluit van 2 oktober 2015, komen alleen in aanmerking voor de investeringssteun, vermeld in artikel 3 van het voormelde besluit, als het gebruikte plantgoed voor een haag, heg, houtkant, bomenrij, landschappelijke integratie of gevelbegroeiing het platgoed is dat is opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 5. De maximale subsidiabele investeringsbedragen, vermeld in artikel 9, derde lid, van het besluit van 2 oktober 2015, zijn opgenomen in bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

De bedragen, vermeld in bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd, zijn exclusief btw.

Art. 6. Bijlage 3, gevoegd bij dit besluit, wordt vervangen door de bijlage, die als bijlage 4 bij dit besluit is gevoegd.

Art. 7. De bijkomende voorwaarden voor investeringen, vermeld in artikel 9, derde lid, van het besluit van 2 oktober 2015, zijn opgenomen in bijlage 5, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 8. Bijlage 5, gevoegd bij dit besluit, wordt vervangen door de bijlage, die als bijlage 6 bij dit besluit is gevoegd.

Art. 9. Artikel 6 en 8 treden in werking op een datum die de minister vaststelt en niet voordat de investeringen die alleen een niet-productieve meerwaarde hebben tegenover de andere bestaande productieve systemen opgenomen worden in een door de Europese Commissie goedgekeurd programma voor plattelandsontwikkeling.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,
H. CREVITS

Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 1. Nadere bepaling van de inhoudelijke elementen van het technisch verantwoordingsadvies als vermeld in artikel 3

thema	niet-productieve investering	inhoudelijke elementen technisch verantwoordingsadvies
landschap	aanleg bomenrij (streekeigen, top-up indien autochtoon)	1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;
	aanleg haag (streekeigen, top-up indien autochtoon)	2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:
	aanleg haag autochtoon NAT2000*	a) aanleg of herstel van een bestaand klein landschapselement;
	aanleg heg (streekeigen, top-up indien autochtoon)	b) beschrijving van de actuele situatie (met foto's) en omschrijving van de uitgangssituatie (type klein landschapselement, soortensamenstelling, actueel beheer);
	aanleg heg autochtoon NAT2000*	c) ligging van het klein landschapselement: kaart met de ruimtelijke inplanting van de investering in de omgeving;
	aanleg houtkant (streekeigen, top-up indien autochtoon)	d) beschrijving van het gewenste eindbeeld (type klein landschapselement, soortensamenstelling, beheer). Bij het herstel van een bestaand element ook een verantwoording als wordt afgeweken van de bestaande soortensamenstelling / beheer;
	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	e) motivering voor de locatie en grootte (rekening houdend met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen, NATURA 2000 en met de mogelijkheden op het terrein, bijvoorbeeld bodemtype, zoutwaterlaag);
	aanleg poel van minimaal 50 m ²	f) beschrijving van de uit te voeren werken (te gebruiken plantmateriaal, soorten, aantallen,
	aanleg poel (min. 50 m ²) met bescherming tegen vee	

		<p>plantverband, dimensies klein landschapselement) en motivering</p> <p>g) beschrijving van eventuele aanvullende werken (plaatsen van boombeschermers, afrasteringen, drinkpomp ...) met motivatie.</p> <p>3° milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording: a) omschrijving van de verwachte meerwaarde van het kleine landschapselement op landschappelijk en ecologisch vlak, en de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen; b) omschrijving van de manier waarop is afgestemd of het kleine landschapselement in overeenstemming is met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen en NATURA 2000;</p> <p>4° specifieke voorwaarden rond de inzetbaarheid van de investering: beschrijving van de beheerwerken die in de vijf jaar na aanplant of aanleg uitgevoerd zullen worden om de investering in goede staat te houden.</p>
water- en infiltratiesystemen	aanleg natuurvriendelijke oevers	<p>1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;</p> <p>2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering: a) beschrijving van de investering (afmetingen van de investering, omschrijving van de uit te voeren werken, te gebruiken materialen en plantgoed (soort en aantallen), omschrijving natuurvriendelijke inrichting) met verantwoording van de keuzes; b) ligging van de investering (aanduiding op een topografische kaart) met verantwoording op basis</p>

		<p>van ligging in stroomgebied, overstromingsgevoeligheid, infiltratiecapaciteit, bodemtype en zoutwaterlaag;</p> <p>3° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording:</p> <p>a) omschrijving van de verwachte meerwaarde van de investering op milieu- en ecologisch vlak in relatie met de noden in het gebied, met een inschatting van de toegenomen infiltratiecapaciteit, en de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen;</p> <p>b) omschrijving van de manier waarop is afgestemd of de investering in overeenstemming is met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen, NATURA 2000, erfgoedzone, omgevingsvergunning, grondverzetregeling en de code van goede natuurpraktijk;</p> <p>4° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering:</p> <p>a) omschrijving van de beheercyclus en het onderhoud;</p> <p>b) omschrijving van de samenwerking of afspraken met omliggende waterloopbeheerders en eigenaars, in verband met de uitvoering en het onderhoud.</p>
	infiltratiesystemen (WADI en andere)	1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;
	ondergrondse infiltratiesystemen	2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:
		a) beschrijving van de investering (type infrastructuur, waterbron van te infiltreren water, waterinfiltratiecapaciteit van investering, de uit te voeren werken, de te gebruiken materialen,

		<p>motivering van eventuele overloop) met verantwoording van de keuzes;</p> <p>b) ligging van de investering (aanduiding op een topografische kaart) met verantwoording op basis van omgevingsfactoren;</p> <p>c) berekening van de benodigde dimensionering en infiltratiecapaciteit, zoals bepaald in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;</p> <p>3° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording: omschrijving van de verwachte meerwaarde van de investering op milieu- en ecologisch vlak, en de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen;</p> <p>4° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering: beschrijving van de benodigde onderhouds- en beheerwerken.</p>
wateropslag met infiltratie	grond- en stenen dammen	<p>1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;</p> <p>2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:</p> <p>a) beschrijving van de investering (type, omvang, dimensionering, de uit te voeren werken en de te gebruiken materialen) met verantwoording van de keuzes;</p> <p>b) ligging van de investering (aanduiding op een topografische kaart) met verantwoording op basis van ligging in stroomgebied, overstromingsgevoeligheid,</p>
	knijpconstructies	
	plaatsen plas-dras pomp	
	plaatsen regelbare stuw	
	wetland	

		<p>infiltratiecapaciteit, weidevogelgebied;</p> <p>3° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording:</p> <p>a) omschrijving van de verwachte meerwaarde van de investering op milieu- en ecologisch vlak in relatie met de noden in het gebied, de bijdrage aan andere beleidsdoelstellingen en in voorkomend geval de verhouding tot een beheerovereenkomst;</p> <p>b) omschrijving van de manier waarop is afgestemd of de investering in lijn is met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen en NATURA 2000;</p> <p>4° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering:</p> <p>a) omschrijving van de samenwerking of afspraken met stroomafwaartse of omliggende waterloopbeheerders, betrokken aangelanden en andere actoren, in verband met uitvoering, instelling, onderhoud en communicatie;</p> <p>b) beschrijving van handelingen in verband met correct gebruik en onderhoud</p>
	<p>omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage: onderwaterdrainage of drukdrainage</p>	<p>1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;</p> <p>2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:</p> <p>a) beschrijving van de actuele situatie (technisch plan van de ligging van de bestaande drainage, ouderdom, drainagerichting en -diepte);</p> <p>b) beschrijving van de investering (ontwerp van aanleg, omschrijving van de uit te voeren werken en</p>

		<p>investeringen en hoe de investering zal werken) met verantwoording van de keuzes en motivering van het nut van de investering;</p> <p>c) ligging van de investering (aanduiding op een topografische kaart, omschrijving perceel: drainageklasse, textuurklasse, hellingsgraad, grondwaterstand, oppervlakte) met verantwoording;</p> <p>3° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording: omschrijving van de verwachte meerwaarde van de investering door een inschatting van de meeropbrengst door het vernattend effect en verminderde nutriëntenuitspoeling;</p> <p>4° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering:</p> <p>a) omschrijving van de manier waarop is nagegaan en afgetoetst of er geen negatieve gevolgen zullen zijn voor aanpalende percelen van derden en hoe daarover afspraken zijn gemaakt;</p> <p>b) beschrijving van handelingen in verband met correct gebruik en onderhoud.</p>
water-opslagsystemen	buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting)	<p>1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;</p> <p>2° beschrijving van de investering:</p> <p>a) beschrijving van het buffer- en spaarbekken (dimensies, verhouding tussen buffer- en spaarfunctie, te gebruiken materialen en plantgoed (soort en aantallen), omschrijving ecologische inrichting);</p> <p>b) ligging van het buffer- of spaarbekken (aanduiding op een topografische kaart);</p> <p>c) beschrijving van de uit te voeren werken;</p> <p>3° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:</p>

		<p>a) motivering van de omvang en locatie (op basis van bestaande plannen en bodemspecificaties en rekening houdend met de doelstellingen van soortenbeschermingsplannen, beschermde landschappen, speciale beschermingszone, natuurrichtplannen en NATURA 2000);</p> <p>4° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording:</p> <p>a) omschrijving en documentatie van het wateroverlastprobleem en hoe het buffer- en spaarbekken daarop inspeelt;</p> <p>b) beschrijving van de ecologische inrichting en de keuze van inheemse beplanting;</p> <p>5° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering: beschrijving van de beheerwerken die uitgevoerd zullen worden om de investering in goede staat te houden (vervangen afgestorven planten, ruiming, beperking nutriënten).</p>
--	--	---

erosie - bodem	hoge houthakseldam (>75 cm)	1° naam en organisatie van de adviseur en verantwoording van zijn expertise ter zake;
	lage houthakseldam (50-75 cm)	2° een verantwoording van de omvang en de geografische locatie van de niet-productieve investering:
	hoge kokosbalendam (3 balen)	a) beschrijving van de erosiedam (type dam, inclusief de te gebruiken materialen, omvang en dimensies) met verantwoording keuzes;
	lage kokosbalendam (2 balen)	b) ligging van de erosiedam (aanduiding op een topografische kaart) met verantwoording, inclusief beschrijving van bodemspecificaties (textuur en drainage);
	levende wilgentenendam (min. 50 cm)	3° een milieukundige, natuurkundige en landschappelijke verantwoording:
	wilgentenendam (min. 50 cm)	a) omschrijving en documentatie van het erosieprobleem (daarbij wordt gebruik gemaakt van erosiewaarnemingen, foto's, topografische kaart met afbakening en grootte van het afstromingsgebied, erosiekaart en afstromingskaart met aanduiding van relevante geconcentreerde afstroming); b) omschrijving hoe de verhouding tot het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan is nagegaan (opname locatie in een knelpuntgebied, complementariteit, contact met de erosiecoördinator); c) beschrijving van voorkomende sedimentafvoer naar waterlopen, rioleringen, wegen, bewoning, natuur of onderliggende percelen; d) beschrijving van de erosiemaatregelen die al genomen zijn op het perceel en erosiewerken in het afstromingsgebied;
	4° specifieke voorwaarde rond de inzetbaarheid van de investering: a) afstemming met het attest dat bepaalt welke maatregel of combinatie van maatregelen op een perceel moet worden genomen om te voldoen aan het keuzepakket bufferstrook, vermeld in punt 1, 2°, van de bijlagen 2 en 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2014 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het attest wordt opgemaakt en ondertekend door	

		een erosiecoördinator (gesubsidieerd door het Departement Omgeving via het Erosiebesluit) of door een bedrijfsplanner van de VLM; b) omschrijving van de onderhoudswerken die garanderen dat de dam te allen tijde zijn bufferfunctie behoudt (ruimen sediment, herstellingen en aanvulling zodat de dam minstens de minimale afmetingen behoudt voor houthaksel- en wilgentenendam.
--	--	---

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

Bijlage 2 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 2. Plantgoed dat gebruikt kan worden bij de aanplant van een haag, heg, houtkant, bomenrij of gevelbegroeiing als vermeld in artikel 4

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	haag	heg	houtkant	bomenrij of vrijstaande boom	gevelbegroeiing
amandelwilg	salix triandra	X	X			
beklierde heggenroos	rosa tomentella	X	X			
berijpte viltroos	rosa sherardii	X	X			
beuk	fagus sylvatica	X	X	X	X	
bittere wilg	salix purpurea	X	X		X	
bosrank	clematis vitalba					X
bosroos	rosa arvensis	X	X			
boswilg	salix caprea			X		
druivelaar	vitis vinifera					X
duindoorn	hippophae rhamnoides	X	X			
duinroos	rosa pimpinellifolia	X	X			
eenstijlige meidoorn	crataegus monogyna	X	X	X	X	
egelantier	rosa rubiginosa	X	X			
fladderiep (steelolm)	ulmus laevis			X	X	
gaspeldoorn	ulex europaeus	X	X			
gelderse roos	viburnum opulus	X	X	X		
gele kornoelje	cornus mas	X	X	X		
geoorde wilg	salix aurita	X	X			
gewone es	fraxinus excelsior			X	X	
gewone esdoorn	acer pseudoplatanus			X	X	
gewone vlier	sambucus nigra	X	X	X		
gewone vogelkers	prunus padus	X	X	X	X	
gladde iep (veldolm)	ulmus minor	X	X	X	X	
grauwe abeel	populus x canescens			X		

grauwe / rosse wilg	salix cinerea			X		
grauwe els	alnus incana			X	X	
grootbladige linde (zomerlinde)	tilia platyphyllos			X		
haagbeuk	carpinus betulus	X	X	X	X	
hazelaar	corylus avellana	X	X	X		
heggeroos	rosa corymbifera	X	X			
hondsroos	rosa canina	X	X			
hulst	ilex aquifolium	X	X			
katwilg	salix viminalis	X	X			
kleinbladige linde (winterlinde)	tilia cordata			X		
kleinbloemig e roos	rosa micrantha	X	X			
klimop	hedera helix					X
koraalmeido orn	crataegus rosiformis	X	X			
kraagroos	rosa agrestis	X	X			
kraakwilg	salix fragilis			X	X	
laurierwilg	salix pentandra			X		
mispel	mespilus germanica	X	X			
ratelpopulier	populus tremula				X	
rode kornoelje	cornus sanguinea	X	X	X		
ruwe berk	betula pendula				X	
ruwe iep (bergolm)	ulmus glabra			X	X	
schietwilg	salix alba			X	X	
schijnegelan tier	rosa columnifera	X	X			
sleedoorn	prunus spinosa	X	X	X		
spaanse aak (veldesdoorn)	acer campestre	X	X	X		
sporkehout (vuilboom)	rhamnus frangula	X	X	X		
tamme kastanje	castanea sativa			X	X	
tweestijlige meidoorn	crataegus laevigata	X	X	X	X	
veldesdoorn	acer campestre				X	
viltroos	rosa pseudoscabriuscu lla	X	X			

wegedoorn	rhamnus cathartica	X	X	X		
wilde aalbes	ribes rubrum	X	X			
wilde kamperfoelie	lonicera periclymenum					X
wilde kardinaalsmuts	euonymus europaeus	X	X	X		
wilde kruisbes	ribes uva-crispa	X	X			
wilde liguster	ligustrum vulgare	X	X			
wilde lijsterbes	sorbus aucuparia	X	X	X	X	
wilde peer	pyrus communis					
wilde wingerd	Parthenocissus quinquefolia)					X
wilde zwarte bes	ribes nigrum	X	X			
wintereik	quercus petraea			X	X	
winterlinde	tilia cordata				X	
zachte berk	betula pubescens				X	
zoete kers	prunus avium				X	

zomereik	quercus robur			X	X	
zuurbes	berberis vulgaris	X	X			
zomerlinde	tilia platyphyllos				X	
zwarte els	alnus glutinosa			X	X	

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

Bijlage 3 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 3. De maximale subsidiabele investeringsbedragen per oppervlakte- of lengte-eenheid of per stuk, in euro als vermeld in artikel 5

thema	niet-productieve investering	normeenheid	normbedrag (EUR/eenheid)
biodiversiteit	aankoop wildredder (akoestisch of schrikbar)	stuk	1.500
	arenstripper binnen een afgelijnd geografisch gebied	stuk	45.000
	behoud van solitaire bijen, kleine bijenkast - bijenhotel	stuk	1.270
	nestkasten	stuk	165
	huiszwaluwtil	stuk	965
	wolfproof maken van omheining binnen een afgelijnd geografisch gebied	m	4,8
landschap	aanleg bomenrij (streekeigen, top-up indien autochtoon)	boom	65 (72)
	aanleg bomenrij autochtoon NAT2000*	boom	72
	aanleg haag (streekeigen, top-up indien autochtoon)	m	9 (10)
	aanleg haag autochtoon NAT2000*	m	10
	aanleg heg (streekeigen, top-up indien autochtoon)	m	3 (3,5)
	aanleg heg autochtoon NAT2000*	m	3,5
	aanleg houtkant (streekeigen, top-up indien autochtoon)	are	135 (150)
	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	are	150
	aanleg poel van minimaal 50 m ²	m ²	20
	aanleg poel (min. 50 m ²) met bescherming tegen vee	m ²	21

	bomen aanplant (vrijstaande, schaduw) met maximum 29 bomen per hectare	boom	65 (72)
	boombescherming - boomkokers	stuk	50
	boombescherming - houten palen	boom	45
	plantbescherming (voor hagen, heggen, houtkanten)	m	4
	dakbegroeiing van bedrijfsgebouwen	m ²	40
	gevelbegroeiing van bedrijfsgebouwen	m ²	100
	landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen	m ²	40
water- infiltratiesystemen	aanleg natuurvriendelijke oevers	m	55
	infiltratiesystemen (WADI en andere)	m ²	110
	ondergrondse infiltratiesystemen	m ³	245
	waterinfiltrerende erfverharding	m ²	34
wateropslag met infiltratie	grond- en stenen dammen	stuk	750
	knijpconstructies	stuk	1.700
	omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage: onderwaterdrainage of drukdrainage	ha	2.000
	plaatsen plas-dras pomp	stuk	2.100
	plaatsen regelbare stuw	stuk	3.000
	wetland	m ²	2,6
wateropslagsystemen	buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting)	m ³	115
erosie - bodem	hoge houthakseldam (>75 cm)	m	155
	lage houthakseldam (50-75 cm)	m	140

	hoge kokosbalendam (3 balen)	m	190
	lage kokosbalendam (2 balen)	m	145
	levende wilgentenendam (min. 50 cm)	m	105
	wilgentenendam (min. 50 cm)	m	100

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

Bijlage 4 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 3. De maximale subsidiabele investeringsbedragen per oppervlakte- of lengte-eenheid of per stuk, in euro als vermeld in artikel 5

thema	niet-productieve investering	normeenheid	normbedrag (EUR/eenheid)
biodiversiteit	aankoop wildredder (akoestisch of schrikbar)	stuk	1.500
	arenstripper binnen een afgeijnd geografisch gebied	stuk	45.000
	behoud van solitaire bijen, kleine bijenkast - bijenhotel	stuk	1.270
	nestkasten	stuk	165
	huiszwaluwtil	stuk	965
	wolfproof maken van omheining binnen een afgeijnd geografisch gebied	m	4,8
landschap	aanleg bomenrij (streekeigen, top-up indien autochtoon)	boom	65 (72)
	aanleg bomenrij autochtoon NAT2000*	boom	72
	aanleg haag (streekeigen, top-up indien autochtoon)	m	9 (10)
	aanleg haag autochtoon NAT2000*	m	10
	aanleg heg (streekeigen, top-up indien autochtoon)	m	3 (3,5)
	aanleg heg autochtoon NAT2000*	m	3,5
	aanleg houtkant (streekeigen, top-up indien autochtoon)	are	135 (150)
	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	are	165
	aanleg poel van minimaal 50 m ²	m ²	20
	aanleg poel (min. 50 m ²) met bescherming tegen vee	m ²	21

	bomen aanplant (vrijstaande, schaduw) met maximum 29 bomen per hectare	boom	65 (72)
	boombescherming - boomkokers	stuk	50
	boombescherming - houten palen	boom	45
	plantbescherming (voor hagen, heggen, houtkanten)	m	4
	dakbegroeiing van bedrijfsgebouwen	m ²	40
	gevelbegroeiing van bedrijfsgebouwen	m ²	100
	landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen	m ²	40
water-infiltratiesystemen	aanleg natuurvriendelijke oevers	m	55
	elektronische waterpeilmeters (+ peilbuis)	stuk	750
	infiltratiesystemen (WADI en andere)	m ²	110
	ondergrondse infiltratiesystemen	m ³	245
	waterinfiltrerende erfverharding	m ²	34
wateropslag met infiltratie	grond- en stenen dammen	stuk	750
	knijpconstructies	stuk	1.700
	omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage: onderwaterdrainage of drukdrainage	ha	2.000
	plaatsen plas-dras pomp	stuk	2.100
	plaatsen regelbare stuw	stuk	3.000
	wetland	m ²	2,6
wateropslagsystemen	buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting)	m ³	115
	wateropslag voor regenwater	m ³	12

waterkwaliteit	machines voor mechanische onkruidbestrijding en loofverwijdering	stuk	33.000
	weerstation voor gebruik binnen waarnemings- en waarschuwingssysteem met als doel de toepassing van geïntegreerde gewasbescherming	stuk	660
erosie - bodem	hoge houthakseldam (>75 cm)	m	155
	lage houthakseldam (50-75 cm)	m	140
	hoge kokosbalendam (3 balen)	m	190
	lage kokosbalendam (2 balen)	m	145
	levende wilgentenendam (min. 50 cm)	m	105
	wilgentenendam (min. 50 cm)	m	100
	compostkeerder	stuk	36.800
	drempelmachine	stuk	17.800
	graslandwoeler	stuk	14.700

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

Bijlage 5 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 5. Bijkomende voorwaarden voor investeringen als vermeld in artikel 7

thema	niet-productieve investering	bijkomende voorwaarden
biodiversiteit	aankoop wildredder (akoestisch of schrikbar)	1° de wildredder kan op de tractor of maaimachine gemonteerd worden om dieren in het perceel te waarschuwen; 2° er wordt faunavriendelijk gemaaid (niet heel het perceel in één keer, brede stroken gras blijven staan of van binnen naar buiten).
	arenstripper binnen een afgelijnd geografisch gebied	1° de arenstripper is een speciaal voorzetstuk van een maaidorser die de graankorrel uit de aar slaat en het stro op de akker laat staan; 2° kan alleen aangevraagd worden als een of meer percelen van het bedrijf in beheergebieden hamster (Natura 2000-soorten/hamster), of in beheergebied akkervogelsoorten liggen.
	behoud van solitaire bijen, kleine bijenkast - bijenhotel	1° een bijenhotel staat op een zonbeschenen plek en heeft een bijenwand van minimum 1 m ² ; 2° het bijenhotel bevindt zich in de buurt van nectar; 3° de aankoop en uitzet van hommels, in het kader van bestuiving, komen niet in aanmerking.
	nestkasten	1° de plaats en hoogte van de nestkast zijn afgestemd op de vogelsoort; 2° als de nestkast niet beschut is, hangt de kast met het invlieggat naar het westen om slagregen te vermijden.

	huiszwaluwtil	<p>1° de huiszwaluwtil wordt in de directe omgeving van een bestaande kolonie of van beschadigde nesten geplaatst;</p> <p>2° de huiszwaluwtil wordt minstens 4,2 m hoog geplaatst;</p> <p>3° de huiszwaluwtil wordt minstens op 6 m afstand van bebouwing en van hoge bomen geplaatst;</p> <p>4° de kap van de huiszwaluwtil is minstens 2,2 m op 2,2 m groot, en biedt beschutting tegen regen;</p> <p>5° er is nestmateriaal en modder aanwezig op hoogstens 200 m afstand van de huiszwaluwtil.</p>
	wolfproof maken van omheining binnen een afgelijnd geografisch gebied	<p>1° de omheining dient om een of meer van de volgende diersoorten te beschermen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schaap, mouflon of geit; b) alpaca, guanaco of lama; c) damhert of edelhert; d) runderen; e) paarden; <p>2° bij de toepassing van een mobiel raster is per 50 dieren een raster met een lengte van maximaal 400 m toegelaten;</p> <p>3° zieke, kwetsbare of verzwakte dieren worden enkel met nachtrasters of flexinetten beschermd; in dat geval is de omheining die in aanmerking komt, beperkt tot maximaal 400 m;</p> <p>4° de niet-productieve investering ligt in de risicozone, vermeld in het reglement Subsidie voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor Natuur en Bos;</p> <p>5° de subsidiabele kosten zijn de kosten als vermeld in deel 1 van het reglement Subsidie</p>

		<p>voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor Natuur en Bos;</p> <p>6° alleen bedrijven die 50 of meer vrouwelijke dieren, vermeld in 1°, a), b) en c), ouder dan 6 maanden hebben, of 30 of meer dieren, vermeld in 1°, d), ouder dan 8 maanden, of 15 of meer fokpaarden, komen voor steun in aanmerking; de dieren, vermeld in 1°, a) en c), zijn opgegeven in de meest recente telling, vermeld in artikel 22 van het Koninklijk besluit van 3 juni 2007 betreffende de identificatie en de registratie van schapen, geiten en hertachtigen;</p> <p>7° voor de dieren, vermeld in 1°, a), b) en c), komt maximaal 400m omheining per 5,5 dieren op het bedrijf in aanmerking voor steun; voor de dieren, vermeld in 1°, d) en e), komt maximaal 1.600m omheining per bedrijf in aanmerking voor steun;</p> <p>8° bestaande omheiningen worden aangepast volgens de richtlijnen in het reglement Subsidie voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor natuur en bos.</p>
landschap	aanleg bomenrij (streekeigen, top-up indien autochtoon)	<p>1° het plantgoed voor een bomenrij bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars;</p> <p>2° voor het plantgoed waarvan met een attest kan aangetoond worden dat het autochtoon is, wordt het</p>
	aanleg bomenrij autochtoon NAT2000*	

		<p>normbedrag verhoogd met 10%;</p> <p>3° een bomenrij wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat;</p> <p>4° een bomenrij bestaat uit minstens tien loofbomen, is aangelegd met plantgoed met minimale stammaat 8/10, de plantafstand bedraagt minstens 7 m en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Een bestaande bomenrij kan aangevuld worden met minstens tien loofbomen. Dode bomen worden door geschikte soorten vervangen. Indien nodig wordt de bomenrij met een afrastering beschermd tegen vee;</p> <p>5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p> <p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de bomenrij;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1 van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
--	--	---

	aanleg haag (streekeigen, top-up indien autochtoon)	<p>1° het plantgoed voor een haag bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars;</p> <p>2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%;</p> <p>3° een haag mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat;</p> <p>4° een haag is minstens 25 m lang, heeft minstens vier planten per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de haag met een afrastering beschermd tegen vee;</p> <p>5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p> <p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op hagen;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van</p>
	aanleg haag autochtoon NAT2000*	

		23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	aanleg heg (streekeigen, top-up indien autochtoon)	1° het plantgoed voor een heg bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een heg mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 4° een heg is minstens 25 m lang, heeft minstens één plant per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de heg met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; 6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op heggen; 7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake
	aanleg heg autochtoon NAT2000*	

		natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	aanleg houtkant (streekeigen, top-up indien autochtoon)	1° het plantgoed voor een houtkant bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een houtkant mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 4° een houtkant heeft een oppervlakte van minstens 1 are en een breedte van maximaal 10 m, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. De aanplant gebeurt in driehoeksverband en met een maximale plantafstand van 1,5 m. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de houtkant met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;
	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	

		<p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op houtkanten; 7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	aanleg poel van minimaal 50 m ² (bedrag per m ²)	1° een poel heeft een oppervlakte van minstens 50 m ² en maximaal 500 m ² , is tussen 0,5 m en 2 m diep en heeft een glooiende oever;
	aanleg poel (min. 50 m ²) met bescherming tegen vee (bedrag per m ²)	<p>2° in de poel worden geen vissen of watervogels uitgezet; 3° er wordt een teeltvrije zone voorzien van minstens 1 m rond de poel; 4° grond wordt maximaal ter plaatse op het perceel verwerkt, tenzij ze vervuild is of als dat een nadelig effect zou hebben op de aanwezige vegetatie; 5° wanneer het water van de poel gebruikt wordt als drinkwater voor vee, wordt de poel beschermd tegen vertrapping; 6° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1,</p>

		<p>van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	<p>bomen aanplant (vrijstaande, schaduw) met maximum 29 bomen per hectare</p>	<p>1° het plantgoed voor vrijstaande bomen bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een vrijstaande boom mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vrees; 4° het gebruikte plantgoed heeft een minimale stammaat 8/10 en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. De plantafstand bedraagt minstens 10 m. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt een vrijstaande boom met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p>

		<p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op vrijstaande bomen;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	boombescherming – boomkokers	<p>1° een boomkorf in zwaar, gegalvaniseerd draadnet (dikte 3 mm; hoogte 1,8 m; diameter 25 cm; mazen 5 cm x 5 cm (voor schapen) en mazen 5 cm x 10 cm (voor runderen)) wordt vastgemaakt aan de boompaal, ofwel een kant-en-klaar boomharnas met stangen op 3 tot 5 cm afstand.</p>
	boombescherming – houten palen en boomband	<p>1° de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen, de dwarslatten en de boomband;</p> <p>2° drie kastanjepalen (lengte 2,5 m; diameter 6-8 cm) worden rond de boomkorf geplaatst (70 cm in de grond). De drie palen worden bovenaan onderling verbonden met dwarslatten (lengte 0,6 m (kastanjepaal in stukken gezaagd)).</p>

	plantbescherming (voor hagen, heggen, houtkanten)	1° de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen en draad.
	dakbegroening van bedrijfsgebouwen	1° dakbegroening bestaat uit een begroeid dak met minstens een wortelwerende laag, een substraatlaag en een vegetatielaag; 2° verzwaring van de dakconstructie komt niet voor steun in aanmerking.
	gevelbegroeiing van bedrijfsgebouwen	1° gevelbegroeiing bestaat uit een grondgebonden systemen waarbij klimplanten bij de voet van de gevel geplaatst worden; 2° kosten voor klimhulp (staalkabels, houten geraamte of stalen rooster) zijn subsidiabel; 3° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de gevelbegroeiing.
	landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen	1° bestaat uit beplanting aan de buitenzijde van de bedrijfssite, op de rand met een perceel akker of weide; 2° het plantgoed bestaat uitsluitend uit soorten voor hagen, heggen, houtkanten of bomenrijen (exclusief afgeleide cultuurvariëteiten), opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 3° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; 4° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op deze beplanting.
water- infiltratiesystemen	aanleg natuurvriendelijke oevers	1° natuurvriendelijke oevers vormen in tegenstelling tot traditioneel beschoeide oevers een geleidelijke

		<p>overgang van oever naar water. Langs alle oevers is er een karakteristieke zonering van vegetatietypes te onderscheiden, aangepast aan de variaties in standplaats. Het slootprofiel bepaalt mee de bufferende werking en infiltratiecapaciteit;</p> <p>2° de natuurvriendelijkheid van de oever wordt bepaald door de beschikbare ruimte, het profiel, de lengte en de gebruikte levende en niet-levende materialen;</p> <p>3° de investering omvat het benodigde streekeigen plantmateriaal en de aanpassing van slootprofiel (verbreding en verondieping) om de infiltratiemogelijkheden maximaal te benutten;</p> <p>4° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, en het Typebestek Natuurvriendelijke Oevers.</p>
	infiltratiesystemen (WADI en andere)	<p>1° een bovengrondse infiltratievoorziening infiltreert de neerslag of het aangevoerde hemelwater op</p>

		<p>een rechtstreekse wijze in de bodem;</p> <p>2° bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid, een correcte dimensionering en de nood aan een overloop.</p>
	<p>ondergrondse infiltratiesystemen</p>	<p>1° bij een ondergrondse infiltratievoorziening infiltreert het aangevoerde hemelwater in de bodem via een ondergronds gebouwde infiltratieconstructie;</p> <p>2° bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid, de doorlaatbaarheid van de bodem, de hoogte van de grondwatertafel, de inplanting van de infiltratievoorziening en een correcte dimensionering;</p> <p>3° de investering wordt zo aangelegd dat het hemelwater rechtstreeks van het dak naar de ondergrondse infiltratie stroomt.</p>
	<p>waterinfiltrerende erfverharding</p>	<p>1° als waterinfiltrerende verhardingen kunnen de volgende materialen worden toegepast:</p> <p>a) open verhardingen met gras;</p> <p>b) halfopen verharding;</p> <p>2° van de aangevraagde oppervlakte wordt hoogstens 60% verhard;</p> <p>3° alleen buitenverharding die aansluit op een loods, stal of serre en die er samen mee vergund is, komt in aanmerking;</p> <p>4° de investering houdt rekening met richtlijnen ter voorkoming van bodem- en grondwaterverontreiniging.</p>
<p>wateropslag met infiltratie</p>	<p>grond- en stenen dammen</p>	<p>1° deze investeringen in kleinschalige waterinfrastructuur beperken</p>
	<p>knijpconstructies</p>	

	plaatsen regelbare stuw	de snelheid van de hemelwaterafvoer in de gracht om de infiltratiemogelijkheden maximaal te benutten en het zelfreinigend vermogen van de gracht te verhogen; 2° een grond- en stenen dam bestaat uit een vaste drempel om het water op te stuwen; 3° bij een regelbare stuw is er een inrichting die ervoor zorgt dat er in verschillende periodes een ander waterpeil mogelijk is; 4° een knijpconstructie bestaat uit een structuur die het doorvoerdebiet beperkt en waarbij een overstort zorgt voor evacuatie van water stroomafwaarts; 5° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	plaatsen plas-dras pomp	1° plas-draspompen zijn beperkt tot weilanden in de gebieden die voorbehouden worden voor de beheerovereenkomsten weidevogels.
	wetland	1° wetlands bevorderen het vasthouden en de infiltratie van water. Wetlands zijn gebieden die nu eens onder water staan en dan weer

		<p>droogvallen of drassig worden;</p> <p>2° een wetland wordt niet voor landbouwkundige doeleinden gebruikt;</p> <p>3° een wetland wordt in verbinding met een niet-gecategoriseerde waterloop aangelegd.</p>
	<p>omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage;</p> <p>onderwaterdrainage of drukdrainage</p>	<p>1° met peilgestuurde drainage kan het afwateringspeil van het drainagesysteem geregeld worden;</p> <p>2° de kosten voor de omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage, inclusief de kosten voor verzamelrain, moerbuis, regelput en grondwerken zijn subsidiabel;</p> <p>3° de peilgestuurde drainage mag geen overlast veroorzaken voor de afwatering van omliggende percelen die niet van de aanvrager zijn.</p>
<p>water-opslagsystemen</p>	<p>buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting)</p>	<p>1° een buffer- en spaarbekken is een waterbassin met dubbele functie. De put staat in verbinding met een nabijgelegen waterloop en fungeert als spaarreservoir voor wateropslag en waterbuffer tegen wateroverlast;</p> <p>2° een waterbassin is een uitgegraven vijver met aarden wallen, zonder of met waterdichte folie;</p> <p>3° het bekken is in hoofdzaak bedoeld voor de opvang van hemelwater of water uit het eigen grachtensysteem;</p> <p>4° onttrekking van grondwater of water uit de ingedeelde waterlopen is niet toegelaten;</p> <p>5° het bekken wordt ecologisch ingericht:</p>

		<p>a) minder steile oevers waarbij de minst steile oever bij voorkeur aan noordwestelijke zijde ligt;</p> <p>b) gevarieerd aanbod aan onder andere inheemse oever- en waterplanten, grasland, bomen en struiken, waarbij bomen en struiken aangeplant worden met plantgoed dat vermeld wordt in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd;</p> <p>c) als het gaat om een bekken met folie wordt een laag vijverbodem aangebracht;</p> <p>6° er wordt een teeltvrije zone voorzien van minstens 1 m rond het buffer- en spaarbekken;</p> <p>7° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen gebruikt op de teeltvrije zone en de ecologisch ingerichte oeverrand;</p>
erosie - bodem	hoge houthakseldam (>75 cm)	<p>1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek;</p> <p>2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd;</p> <p>3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven;</p> <p>4° een houthakseldam wordt verankerd met een dubbele</p>
	lage houthakseldam (50-75 cm)	

		<p>palenrij waaraan gegalvaniseerde gaasdraad bevestigd wordt, met een minimale diameter van 2 mm en een maximale gaaswijdte van 5 cm. De houthakseldam is minimaal 1 m breed en opgevuld met hakselhout. Een lage houthakseldam is tussen de 50 cm en 75 cm centimeter hoog. Een hoge houthakseldam is hoger dan 75 cm;</p> <p>5° de dam mag niet aan de bovengrens van een perceel gelegen zijn.</p>
	hoge kokosbalendam (3 balen)	<p>1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek;</p> <p>2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd;</p> <p>3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven;</p> <p>4° een kokosbalendam wordt verankerd met een enkele palenrij aan de stroomafwaartse zijde van de dam of door een dubbele palenrij waartussen de balen worden geplaatst. De kokosbalen worden geschrant geplaatst en de naden worden aan de stroomopwaartse zijde bijkomend afgedekt met een kokosdoek. De kokosbalen</p>
	lage kokosbalendam (2 balen)	

		<p>hebben een doorsnede van minstens 40 cm en zijn minstens 40 cm hoog. Een lage kokosbalendam bestaat uit twee rijen opeengestapelde kokosbalen. Een hoge kokosbalendam bestaat uit drie rijen opeengestapelde kokosbalen; 5° de dam mag niet aan de bovengrens van een perceel gelegen zijn.</p>
	levende wilgentenendam (min. 50 cm)	<p>1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek;</p> <p>2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd;</p> <p>3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven;</p> <p>4° een gewone wilgentenendam wordt verankerd met een dubbele palenrij waartussen bussels wilgentenen horizontaal worden geschrant. De bussels worden aangedrukt en door een draad of lat op hun plaats gehouden. De dam is minstens 50 cm breed en komt minstens 50 cm boven het maaiveld;</p> <p>5° bij een levende wilgentenendam wordt een gewone wilgentenendam gecombineerd met de aanplanting van een enkele</p>
	wilgentenendam (min. 50 cm)	

		of een dubbele rij levende wilgentenen. De afstand tussen levende wilgentenen bedraagt maximaal 20 cm. Een enkele rij wordt aan de stroomafwaartse zijde van de dam aangeplant, tussen oktober en maart; 6° de dam mag niet liggen aan de bovengrens van een perceel.
--	--	---

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

Bijlage 6 bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven

Bijlage 5. Bijkomende voorwaarden voor investeringen als vermeld in artikel 7

thema	niet-productieve investering	bijkomende voorwaarden
biodiversiteit	aankoop wildredder (akoestisch of schrikbar)	1° de wildredder kan op de tractor of maaimachine gemonteerd worden om dieren in het perceel te waarschuwen; 2° er wordt faunavriendelijk gemaaid (niet heel het perceel in één keer, brede stroken gras blijven staan of van binnen naar buiten).
	arenstripper binnen een afgelijnd geografisch gebied	1° de arenstripper is een speciaal voorzetstuk van een maaidorser die de graankorrel uit de aar slaat en het stro op de akker laat staan; 2° kan alleen aangevraagd worden als een of meer percelen van het bedrijf in beheergebieden hamster (Natura 2000-soorten/hamster), of in beheergebied akkervogelsoorten liggen.
	behoud van solitaire bijen, kleine bijenkast - bijenhotel	1° een bijenhotel staat op een zonbeschenen plek en heeft een bijenwand van minimum 1 m ² ; 2° het bijenhotel bevindt zich in de buurt van nectar; 3° de aankoop en uitzet van hommels, in het kader van bestuiving, komen niet in aanmerking.
	nestkasten	1° de plaats en hoogte van de nestkast zijn afgestemd op de vogelsoort; 2° als de nestkast niet beschut is, hangt de kast met het invlieggat naar het westen om slagregen te vermijden.

	huiszwaluwtal	<p>1° de huiszwaluwtal wordt in de directe omgeving van een bestaande kolonie of van beschadigde nesten geplaatst;</p> <p>2° de huiszwaluwtal wordt minstens 4,2 m hoog geplaatst;</p> <p>3° de huiszwaluwtal wordt minstens op 6 m afstand van bebouwing en van hoge bomen geplaatst;</p> <p>4° de kap van de huiszwaluwtal is minstens 2,2 m op 2,2 m groot, en biedt beschutting tegen regen;</p> <p>5° er is nestmateriaal en modder aanwezig op hoogstens 200 m afstand van de huiszwaluwtal.</p>
	wolfproof maken van omheining binnen een afgelijnd geografisch gebied	<p>1° de omheining dient om een of meer van de volgende diersoorten te beschermen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schaap, mouflon of geit; b) alpaca, guanaco of lama; c) damhert of edelhert; d) runderen; e) paarden; <p>2° bij de toepassing van een mobiel raster is per 50 dieren een raster met een lengte van maximaal 400 m toegelaten;</p> <p>3° zieke, kwetsbare of verzwakte dieren worden enkel met nachtrasters of flexinetten beschermd; in dat geval is de omheining die in aanmerking komt, beperkt tot maximaal 400 m;</p> <p>4° de niet-productieve investering ligt in de risicozone, vermeld in het reglement Subsidie voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor Natuur en Bos;</p> <p>5° de subsidiabele kosten zijn de kosten als vermeld in deel 1 van het reglement Subsidie</p>

		<p>voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor Natuur en Bos;</p> <p>6° alleen bedrijven die 50 of meer vrouwelijke dieren, vermeld in 1°, a), b) en c), ouder dan 6 maanden hebben, of 30 of meer dieren, vermeld in 1°, d), ouder dan 8 maanden, of 15 of meer fokpaarden, komen voor steun in aanmerking; de dieren, vermeld in 1°, a) en c), zijn opgegeven in de meest recente telling, vermeld in artikel 22 van het Koninklijk besluit van 3 juni 2007 betreffende de identificatie en de registratie van schapen, geiten en hertachtigen;</p> <p>7° voor de dieren, vermeld in 1°, a), b) en c), komt maximaal 400m omheining per 5,5 dieren op het bedrijf in aanmerking voor steun; voor de dieren, vermeld in 1°, d) en e), komt maximaal 1.600m omheining per bedrijf in aanmerking voor steun;</p> <p>8° bestaande omheiningen worden aangepast volgens de richtlijnen in het reglement Subsidie voor wolfbestendige aanpassingen aan een bestaande omheining van het Agentschap voor natuur en bos.</p>
landschap	aanleg bomenrij (streekeigen, top-up indien autochtoon)	<p>1° het plantgoed voor een bomenrij bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars;</p> <p>2° voor het plantgoed waarvan met een attest kan aangetoond worden dat het autochtoon is, wordt het</p>
	aanleg bomenrij autochtoon NAT2000*	

		<p>normbedrag verhoogd met 10%;</p> <p>3° een bomenrij wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat;</p> <p>4° een bomenrij bestaat uit minstens tien loofbomen, is aangelegd met plantgoed met minimale stammaat 8/10, de plantafstand bedraagt minstens 7 m en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Een bestaande bomenrij kan aangevuld worden met minstens tien loofbomen. Dode bomen worden door geschikte soorten vervangen. Indien nodig wordt de bomenrij met een afrastering beschermd tegen vee;</p> <p>5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p> <p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de bomenrij;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1 van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
--	--	---

	aanleg haag (streekeigen, top-up indien autochtoon)	<p>1° het plantgoed voor een haag bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars;</p> <p>2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%;</p> <p>3° een haag mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat;</p> <p>4° een haag is minstens 25 m lang, heeft minstens vier planten per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de haag met een afrastering beschermd tegen vee;</p> <p>5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p> <p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op hagen;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van</p>
	aanleg haag autochtoon NAT2000*	

		23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	aanleg heg (streekeigen, top-up indien autochtoon)	1° het plantgoed voor een heg bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een heg mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 4° een heg is minstens 25 m lang, heeft minstens één plant per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de heg met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; 6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op heggen; 7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake
	aanleg heg autochtoon NAT2000*	

		natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	aanleg houtkant (streekeigen, top-up indien autochtoon)	1° het plantgoed voor een houtkant bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een houtkant mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 4° een houtkant heeft een oppervlakte van minstens 1 are en een breedte van maximaal 10 m, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60 cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. De aanplant gebeurt in driehoeksverband en met een maximale plantafstand van 1,5 m. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de houtkant met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;
	aanleg houtkant autochtoon NAT2000*	

		<p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op houtkanten;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	aanleg poel van minimaal 50 m ² (bedrag per m ²)	<p>1° een poel heeft een oppervlakte van minstens 50 m² en maximaal 500 m², is tussen 0,5 m en 2 m diep en heeft een glooiende oever;</p> <p>2° in de poel worden geen vissen of watervogels uitgezet;</p> <p>3° er wordt een teeltvrije zone voorzien van minstens 1 m rond de poel;</p> <p>4° grond wordt maximaal ter plaatse op het perceel verwerkt, tenzij ze vervuild is of als dat een nadelig effect zou hebben op de aanwezige vegetatie;</p> <p>5° wanneer het water van de poel gebruikt wordt als drinkwater voor vee, wordt de poel beschermd tegen vertrapping;</p> <p>6° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1,</p>
	aanleg poel (min. 50 m ²) met bescherming tegen vee (bedrag per m ²)	

		<p>van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	<p>bomen aanplant (vrijstaande, schaduw) met maximum 29 bomen per hectare</p>	<p>1° het plantgoed voor vrijstaande bomen bestaat uitsluitend uit streekeigen of autochtoon plantgoed, opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en niet uit cultivars; 2° voor het plantgoed waarvan met een attest aangetoond kan worden dat het autochtoon is, wordt het normbedrag verhoogd met 10%; 3° een vrijstaande boom mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 4° het gebruikte plantgoed heeft een minimale stammaat 8/10 en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. De plantafstand bedraagt minstens 10 m. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt een vrijstaande boom met een afrastering beschermd tegen vee; 5° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1.000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen;</p>

		<p>6° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op vrijstaande bomen;</p> <p>7° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>
	boombescherming – boomkokers	<p>1° een boomkorf in zwaar, gegalvaniseerd draadnet (dikte 3 mm; hoogte 1,8 m; diameter 25 cm; mazen 5 cm x 5 cm (voor schapen) en mazen 5 cm x 10 cm (voor runderen)) wordt vastgemaakt aan de boompaal, ofwel een kant-en-klaar boomharnas met stangen op 3 tot 5 cm afstand.</p>
	boombescherming – houten palen en boomband	<p>1° de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen, de dwarslatten en de boomband;</p> <p>2° drie kastanjepalen (lengte 2,5 m; diameter 6-8 cm) worden rond de boomkorf geplaatst (70 cm in de grond). De drie palen worden bovenaan onderling verbonden met dwarslatten (lengte 0,6 m (kastanjepaal in stukken gezaagd)).</p>

	plantbescherming (voor hagen, heggen, houtkanten)	1° de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen en draad.
	dakbegroening van bedrijfsgebouwen	1° dakbegroening bestaat uit een begroeid dak met minstens een wortelwerende laag, een substraatlaag en een vegetatielaag; 2° verzwaring van de dakconstructie komt niet voor steun in aanmerking.
	gevelbegroeiing van bedrijfsgebouwen	1° gevelbegroeiing bestaat uit een grondgebonden systemen waarbij klimplanten bij de voet van de gevel geplaatst worden; 2° kosten voor klimhulp (staalkabels, houten geraamte of stalen rooster) zijn subsidiabel; 3° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de gevelbegroeiing.
	landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen	1° bestaat uit beplanting aan de buitenzijde van de bedrijfssite, op de rand met een perceel akker of weide; 2° het plantgoed bestaat uitsluitend uit soorten voor hagen, heggen, houtkanten of bomenrijen (exclusief afgeleide cultuurvariëteiten), opgenomen in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd, en mag alleen mechanisch beschermd worden tegen vraat; 3° waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000 m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; 4° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op deze beplanting.
water-infiltratiesystemen	aanleg natuurvriendelijke oevers	1° natuurvriendelijke oevers vormen in tegenstelling tot traditioneel beschoeide oevers een geleidelijke

		<p>overgang van oever naar water. Langs alle oevers is er een karakteristieke zonering van vegetatietypes te onderscheiden, aangepast aan de variaties in standplaats. Het slootprofiel bepaalt mee de bufferende werking en infiltratiecapaciteit;</p> <p>2° de natuurvriendelijkheid van de oever wordt bepaald door de beschikbare ruimte, het profiel, de lengte en de gebruikte levende en niet-levende materialen;</p> <p>3° de investering omvat het benodigde streekeigen plantmateriaal en de aanpassing van slootprofiel (verbreding en verondieping) om de infiltratiemogelijkheden maximaal te benutten;</p> <p>4° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met natuurrichtplannen, speciale beschermzones en bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, en het Typebestek Natuurvriendelijke Oevers.</p>
	<p>elektronische waterpeilmeters (+peilbuis)</p>	<p>1° deze investering omvat een permanente waterpeilmeter, peilbuis en de uitleeseenheid;</p>

		2° deze investering is niet subsidiabel bij regenwaterbassins en -reservoirs.
	infiltratiesystemen (WADI en andere)	1° een bovengrondse infiltratievoorziening infiltreert de neerslag of het aangevoerde hemelwater op een rechtstreekse wijze in de bodem; 2° bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid, een correcte dimensionering en de nood aan een overloop.
	ondergrondse infiltratiesystemen	1° bij een ondergrondse infiltratievoorziening infiltreert het aangevoerde hemelwater in de bodem via een ondergronds gebouwde infiltratieconstructie; 2° bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid, de doorlaatbaarheid van de bodem, de hoogte van de grondwatertafel, de inplanting van de infiltratievoorziening en een correcte dimensionering; 3° de investering wordt zo aangelegd dat het hemelwater rechtstreeks van het dak naar de ondergrondse infiltratie stroomt.
	waterinfiltrerende erfverharding	1° als waterinfiltrerende verhardingen kunnen de volgende materialen worden toegepast: a) open verhardingen met gras; b) halfopen verharding; 2° van de aangevraagde oppervlakte wordt hoogstens 60% verhard; 3° alleen buitenverharding die aansluit op een loods, stal of serre en die er samen mee vergund is, komt in aanmerking;

		4° de investering houdt rekening met richtlijnen ter voorkoming van bodem- en grondwaterverontreiniging.
wateropslag met infiltratie	grond- en stenen dammen	1° deze investeringen in kleinschalige waterinfrastructuur beperken de snelheid van de hemelwaterafvoer in de gracht om de infiltratiemogelijkheden maximaal te benutten en het zelfreinigend vermogen van de gracht te verhogen; 2° een grond- en stenen dam bestaat uit een vaste drempel om het water op te stuwen; 3° bij een regelbare stuw is er een inrichting die ervoor zorgt dat er in verschillende periodes een ander waterpeil mogelijk is; 4° een knijpconstructie bestaat uit een structuur die het doorvoerdebiet beperkt en waarbij een overstort zorgt voor evacuatie van water stroomafwaarts; 5° bij de uitvoering van de investering wordt rekening gehouden met bijlage 1, van omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
	knijpconstructies	
	plaatsen regelbare stuw	
	plaatsen plas-dras pomp	1° plas-draspompen zijn beperkt tot weilanden in de gebieden die voorbehouden worden voor de

		beheerovereenkomsten weidevogels.
	wetland	1° wetlands bevorderen het vasthouden en de infiltratie van water. Wetlands zijn gebieden die nu eens onder water staan en dan weer droogvallen of drassig worden; 2° een wetland wordt niet voor landbouwkundige doeleinden gebruikt; 3° een wetland wordt in verbinding met een niet-gecategoriseerde waterloop aangelegd.
	omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage; onderwaterdrainage of drukdrainage	1° met peilgestuurde drainage kan het afwateringspeil van het drainagesysteem geregeld worden; 2° de kosten voor de omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage, inclusief de kosten voor verzameldrain, moerbuis, regelput en grondwerken zijn subsidiabel; 3° de peilgestuurde drainage mag geen overlast veroorzaken voor de afwatering van omliggende percelen die niet van de aanvrager zijn.
water-opslagsystemen	buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting)	1° een buffer- en spaarbekken is een waterbassin met dubbele functie. De put staat in verbinding met een nabijgelegen waterloop en fungeert als spaarreservoir voor wateropslag en waterbuffer tegen wateroverlast; 2° een waterbassin is een uitgegraven vijver met aarden wallen, zonder of met waterdichte folie; 3° het bekken is in hoofdzaak bedoeld voor de opvang van

		<p>hemelwater of water uit het eigen grachtensysteem;</p> <p>4° onttrekking van grondwater of water uit de ingedeelde waterlopen is niet toegelaten;</p> <p>5° het bekken wordt ecologisch ingericht:</p> <p>a) minder steile oevers waarbij de minst steile oever bij voorkeur aan noordwestelijke zijde ligt;</p> <p>b) gevarieerd aanbod aan onder andere inheemse oever- en waterplanten, grasrand, bomen en struiken, waarbij bomen en struiken aangeplant worden met plantgoed dat vermeld wordt in bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd;</p> <p>c) als het gaat om een bekken met folie wordt een laag vijverbodem aangebracht;</p> <p>6° er wordt een teeltvrije zone voorzien van minstens 1 m rond het buffer- en spaarbekken;</p> <p>7° er worden geen gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen gebruikt op de teeltvrije zone en de ecologisch ingerichte oeverrand;</p>
	wateropslag voor regenwater	<p>1° dit waterreservoir omvat een waterreservoir voor in hoofdzaak regenwater;</p> <p>2° onttrekking van grondwater of water uit de ingedeelde waterlopen is niet toegelaten;</p> <p>3° de leidingen voor aanvoer en afvoer bij het opslaan van water zijn niet subsidiabel.</p>
waterkwaliteit	machines voor mechanische onkruidbestrijding en loofverwijdering	<p>1° deze investeringen komen in aanmerking:</p> <p>a) schoffelmachine;</p> <p>b) zwenkmaaier;</p> <p>c) vingeregge;</p> <p>d) wiedeg;</p>

		<p>e) neteg; f) loofklapper; g) lintenmaaier; h) aardappellooftrekker; 2° gecombineerde machines met machines die niet zijn vermeld in 1°, komen niet in aanmerking.</p>
	<p>weerstation voor gebruik binnen waarnemings- en waarschuwingssysteem met als doel de toepassing van geïntegreerde gewasbescherming</p>	<p>1° deze investering meet meerdere weerdata op het veld en communiceert met een computermodel. Ook de kosten voor de besturingssoftware zijn subsidiabel.</p>
erosie - bodem	<p>hoge houthakseldam (>75 cm)</p> <p>lage houthakseldam (50-75 cm)</p>	<p>1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek; 2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd; 3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven; 4° een houthakseldam wordt verankerd met een dubbele palenrij waaraan gegalvaniseerde gaasdraad bevestigd wordt, met een minimale diameter van 2 mm en een maximale gaaswijdte van 5 cm. De houthakseldam is minimaal 1 m breed en opgevuld met hakselhout. Een lage houthakseldam is tussen de 50 cm en 75 cm centimeter hoog. Een hoge</p>

		<p>houthakseldam is hoger dan 75 cm; 5° de dam mag niet aan de bovengrens van een perceel gelegen zijn.</p>
	hoge kokosbalendam (3 balen)	<p>1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek; 2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd; 3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven; 4° een kokosbalendam wordt verankerd met een enkele palenrij aan de stroomafwaartse zijde van de dam of door een dubbele palenrij waartussen de balen worden geplaatst. De kokosbalen worden geschrant geplaatst en de naden worden aan de stroomopwaartse zijde bijkomend afgedekt met een kokosdoek. De kokosbalen hebben een doorsnede van minstens 40 cm en zijn minstens 40 cm hoog. Een lage kokosbalendam bestaat uit twee rijen opeengestapelde kokosbalen. Een hoge kokosbalendam bestaat uit drie rijen opeengestapelde kokosbalen;</p>
	lage kokosbalendam (2 balen)	

		5° de dam mag niet aan de bovengrens van een perceel gelegen zijn.
	levende wilgentenendam (min. 50 cm)	1° een erosiedam heeft, tenzij er stroomopwaarts erosiebeperkende maatregelen zijn genomen, een afstromingsgebied van maximaal 5 ha, wordt dwars op de afstromingsrichting geplaatst, hetzij lineair hetzij in een hoek;
	wilgentenendam (min. 50 cm)	2° stroomopwaarts van de dam wordt aansluitend geen uitgegraven zone of erosiepoel aangelegd; 3° de dammen worden verankerd met FSC- of PEFC-gelabelde palen in hout van duurzaamheidsklasse I of II, met een diameter van minstens 8 cm, en maximaal 1 m van elkaar in de rij. De dammen worden minimaal 20 cm ingegraven; 4° een gewone wilgentenendam wordt verankerd met een dubbele palenrij waartussen bussels wilgentenen horizontaal worden geschrant. De bussels worden aangedrukt en door een draad of lat op hun plaats gehouden. De dam is minstens 50 cm breed en komt minstens 50 cm boven het maaiveld; 5° bij een levende wilgentenendam wordt een gewone wilgentenendam gecombineerd met de aanplanting van een enkele of een dubbele rij levende wilgentenen. De afstand tussen levende wilgentenen bedraagt maximaal 20 cm. Een enkele rij wordt aan de stroomafwaartse zijde van de dam aangeplant, tussen oktober en maart;

		6° de dam mag niet liggen aan de bovengrens van een perceel.
	compostkeerder	1° compostkeerders kunnen ofwel: a) mechanisch getrokken worden door een tractor; b) hydraulisch aangedreven worden; c) zelfrijdend zijn.
	drempelmachine	1° deze machine is een bodembewerkingsmachine voor het op regelmatige afstanden aanleggen van drempels tussen ruggen. Zowel de volledige machine (frame met drempelvormelementen) als de afzonderlijke drempelvormelementen komen in aanmerking.
	graslandwoeler	1° deze machine heft bodemverdichting en storende lagen in grasland op. De machine is voorzien van een snijschijf om de zode door te snijden en een niet-mengende tand.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 11 juni 2021 tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Brussel, 11 juni 2021.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS